

Scenariusz lekcji do spektaklu: „Czy wciąż śnię?”

Nagranie spektaklu: <https://youtu.be/vpJdMzEJP8I>

Nagranie spektaklu z tłumaczeniem migowym: <https://youtu.be/sowGU7YwXZo>

Nagranie z audiodeskrypcją: <https://youtu.be/4aq85wIJ5a0>

Temat zajęć: „Czy czuję się czasem jak lalka zawieszona na sznurkach?”

Autor scenariusza: Grzegorz Babicz

Grupa wiekowa: uczniowie klas 3-6 szkoły podstawowej.

Czas realizacji: 3 godziny lekcyjne

Zagadnienia edukacyjne:

- mechanizmy manipulacji i presji rówieśniczej,
- asertywność - trudna sztuka wyboru,
- wzmacnianie poczucia sprawczości i własnych granic,
- interpretacja dzieła teatralnego.

Cele operacyjne:

uczeń/uczennica/uczestnik zajęć:

- rozpoznaje sytuacje ,kiedy ktoś próbuje nim manipulować,
- rozwija umiejętność asertywnego zachowania,
- rozwija umiejętność stawiania granic
- rozwija umiejętność interpretacji dzieła teatralnego.

Formy i metody pracy:

- dyskusja,
- praca w grupach,
- mapa myśli,
- etiudy teatralne,

Materiały dydaktyczne:

- projektor i dostęp do internetu (w celu odtworzenia spektaklu),
- tablica i kreda w różnym kolorze lub duża kartka i flamastry lub markery,
- karty pracy,
- piłka.

Wprowadzenie do spektaklu

Spektakl jest senną opowieścią, która pokazuje, jak łatwo stać się lalką, którą ktoś inny porusza. Spektakl rozgrywa się w dwóch światach: zabawek oraz ludzi. Jedni i drudzy poddają się woli Katarzyny, która umiejętnie manipuluje koleżankami, kolegami oraz nauczycielką.

W trakcie spektaklu bohaterowie będą musieli podjąć decyzję, czy zemścić się lalce Katarzynie, czy pokazać, że nawet jako lalki potrafią być bardziej ludzcy niż ludzie.

Spektakl został wymyślony przez dzieci. Powstawał poprzez dyskusje, zabawy i gry sceniczne.

Informacje o spektaklu:

Teatr Łejery - Piątki pochodzi ze Szkoły Podstawowej nr 83 „Łejery” im. Emilii Waśniowskiej w Poznaniu.

W spektaklu zagrali uczniowie klasy piątej.

reżyseria, opracowanie muzyczne: Grzegorz Babicz

scenariusz: Klasa i Grzegorz Babicz

scenografia: Klasa

opracowanie muzyczne: Grzegorz Babicz.

Przebieg zajęć

Lekcja 1

- 1. Zadanie rozgrzewka** – Nauczyciel prosi uczniów, żeby powiedzieli jakie mają skojarzenia z marionetką (jest to lalka zawieszona na sznurkach, którą animuje się za pomocą krzyżaka. Animator porusza w odpowiedni sposób krzyżakiem a ten poprzez linki przekazuje ruch lalce.).

Nauczyciel zapisuje skojarzenia uczniów na tablicy.

(5 minut)

- 2. Wspólne oglądanie spektaklu** - w trakcie prezentacji spektaklu uczniowie mogą uzupełniać **Kartę pracy 1**. Ułatwi to realizację zadania podczas drugiej lekcji.

(35 minut)

- 3. Podsumowanie spektaklu.**

Uczniowie dzielę się ogólnymi wrażeniami:

- Co was zaintrygowało w spektaklu?
- Jakie rozwiązania były niestandardowe?

(5 minut)

- 4. Zebranie kart pracy.**

Lekcja 2

1. Nauczyciel rozdaje uzupełnione przez uczniów **Karty pracy 1.** z lekcji pierwszej. Uczniowie w grupach porównują swoje odpowiedzi i ustalają wersję ostateczną. Następnie nauczyciel zaczyna dyskusję:

- **W ilu i jakich światach rozgrywały się wydarzenia w spektaklu?**

Odpowiedź:

W dwóch: świat zabawek i świat ludzi.

- **Jakie elementy łączyły te światy?**

Odpowiedź:

Zabawki należały do dzieci z realnego świata.

Zabawki reprezentowały poszczególne dzieci w świecie zabawek.

Filmy, które wyświetlały się na ekranie. Dzieci z filmów poruszały zabawkami -postaciami, które znajdowały się na scenie.

- **W jaki sposób zachowywała się Katarzyna?**

Odpowiedź:

Manipulowała dziećmi i nauczycielką.

- **Co łączyło Katarzynę i Katarzynkę?**

Odpowiedź:

Nowa Lalka Katarzynka, to Katarzyna, która w swoim śnie znalazła się w świecie zabawek.

- **Czy zabawki zemściły się na Katarzynie?**

Odpowiedź:

Nie, ponieważ nie chciały zachowywać się jak Katarzyna.

- **Dlaczego w spektaklu wspomniany jest sen?**

Odpowiedź:

Cały spektakl jest sennym wspomnieniem dzieciństwa (prawie każda scena zaczyna się od przemyśleń Katarzyny). Wydarzenia ze świata zabawek sniły się Katarzynie. Doświadczenia te, pozwalają jej zrozumieć błędy i są pretekstem do zmiany.

(20 minut)

2. Etiuda teatralna

Nauczyciel dzieli klasę na grupy 4 osobowe. Uczniowie dzielą się na role:

- marionetka/i,
- animator - osoba, która steruje lalką,
- inne postacie,
- widownia.

Uczniowie wymyślają scenkę, która pokazuje mechanizmy manipulacji. Postacie i przebieg scenki zależy od wyobraźni uczniów.

Scenka odbywa się bez słów.

Jako tło muzyczne uczniowie mogą wykorzystać piosenkę ze spektaklu - „Piosenka drewnianych lalek”:

<https://www.youtube.com/watch?v=Qcypy2gna5M>

Słowa piosenki znajdują się w **Karcie pracy 2**.

W razie trudności ze znalezieniem tematu, uczniowie mogą posłużyć się poniższymi zdaniami i wokół nich zbudować pomysł na etiudę:

- „Zrób to, bo inaczej nie będziesz z nami.”
- „Musisz to zrobić, bo tak mówię.”
- „Nie wygłupiaj się, każdy by tak zrobił!”

Uczniowie prezentują etiudy i opisują co widzieli:

- Kto miał kontrolę?
- Jak czuła się marionetka?
- Jakie słowa lub zachowania są „sznurkami”?

Ważne, żeby podczas dyskusji uczniowie nazywali, co zobaczyli, a nie oceniali, krytykowali lub wyśmiewali występ innych grup.

Refleksja:

Czy mam swoje „sznurki”, do których jestem przyczepiony?

(25 minut)

Lekcja III

1. Mapa myśli

Nauczyciel na tablicy lub dużej kartce zapisuje w różnych miejscach hasła:

- zastraszanie,
- wzbudzanie poczucia winy,
- pochlebstwa,
- presja grupy.

Chętni uczniowie podchodzą do tablicy i zapisują przykłady takich sytuacji. Łączą je z hasłem linią. Jeżeli któryś przykład będzie odnosił się do więcej niż jednego hasła, zapisuje go pomiędzy tymi hasłami i łączy liniami.

(10 minut)

2. Wprowadzenie do tematu asertywności

Nauczyciel przedstawia definicję asertywności:

Asertywność - umiejętność, wyrażania własnych uczuć, opinii, pragnień w sposób adekwatny, otwarty i pozbawiony lęku, a zarazem respektujący uczucia i postawy innych osób.

Encyklopedia PWN

Następnie wymienia trzy style zachowania:

- uległy - „robię to, czego chcą inni”,
- agresywny - „wszyscy mają robić to, co ja chcę”,
- asertywny - „mam swoje zdanie i nie muszę zgadzać się na wszystko”.

Następnie mówi, żeby uczniowie wykorzystali tę wiedzę podczas kolejnego zadania.

(5 minut)

3. Praca w grupach

Uczniowie pracują w grupach 4 osobowych. Członkowie grup wybierają 5 przykładów z pierwszego zadania i wspólnie zastanawiają się, w jaki sposób zareagowaliby w tych sytuacjach.

Następnie wszystkie grupy prezentują swoje rozwiązania. Klasa wspólnie decyduje, które pomysły umieści na mapie z pierwszego zadania przy konkretnych hasłach. Rozwiązania zapisujemy hasłowo, innym kolorem.

W ten sposób powstanie mapa zachowań manipulacyjnych, która może zostać wywieszona w klasie.

(20 minut)

4. Gra z piłką - ćwiczenie asertywności

Uczniowie siadają w kręgu. Rzucają do siebie piłkę. Osoba, która łapie piłkę wymyśla sytuację i mówi jej rozwiązanie np. „Kiedy kolega namawia mnie do zrobienia..., mówię mu...”

Zabawa kończy się, kiedy skończą się pomysły lub lekcja.

Karta pracy 1.

1. W ilu i jakich światach rozgrywały się wydarzenia w spektaklu?

2. Jakie elementy łączyły te światy?

3. W jaki sposób zachowywała się Katarzyna?

4. Co łączyło Katarzynę i Katarzynkę?

5. Czy zabawki zemściły się na Katarzynie?

6. Dlaczego w spektaklu wspomniany jest sen?

Karta pracy 2.

„Piosenka drewnianych lalek”

Całe życie zawieszani
na sznurkach cieniutkich,
czyimś ruchem poruszani
dla uciech malutkich,
tak tańczymy i śpiewamy,
jak nam grają inni
i choć dzieci dobrze znamy,
nie jesteśmy już dziecinni.

Ref.

Ludzie mówią, że nie mamy duszy,
ludzie mówią, że nie znamy łez,
lalki z drewna przecież nic nie wzruszy,
lalka nie ma serca, czy to prawdą jest?

Całe życie zawieszani
na sznurkach cieniutkich,
czyimś ruchem poruszani
dla uciech malutkich,
wszystko z drewna,
więc drewniane życie,
wciąż niepewna
w życiu doła trwa,
a piosenka, którą tu słyszycie,
gdzieś w drewnianej duszy
Marionetki łąka.

Ref.

Ludzie mówią, że nie mamy duszy,
ludzie mówią, że nie znamy łez,
lalki z drewna przecież nic nie wzruszy,
lalka nie ma serca, czy to prawdą jest

Ludzie mówią nie znają czułości,
ludzie mówią lalki nie kochają,
są drewniane, nie znają miłości,
mówią ludzie tak! Czy rację mają?

kompozytor: Tomasz Bajerski
słowa: Cezary Domagała
Cover by OliVia Tomczak

Tekst pochodzi z <https://www.tekstowo.pl/>

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

